

PRETENDENTŲ

Į TEISĖJUS

ATRANKOS KOMISIJOS

2016 M.

VEIKLOS APŽVALGA

PRATARMĖ

Pretendentų į teisėjus atrankos komisija (toliau Atrankos komisija arba PTAK) pristato jau tradicine tapusią savo veiklos apžvalgą, kurioje apžvelgia 2016 m. įvykusius Atrankos komisijos sudėties pokyčius, trumpai apibūdina įvykdytas atrankas ir palygina statistinius duomenis.

I. PRETENDENTŲ Į TEISĖJUS ATRANKOS KOMISIJOS SUDĖTIS

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 55¹ straipsnio nuostatomis Pretendentų į teisėjus atrankos komisiją trejiems metams iš septynių narių, iš kurių trys nariai turi būti teisėjai, o keturi – visuomenės atstovai, sudaro Lietuvos Respublikos Prezidentas. Atrankos komisijos nariais negali būti skiriami Teisėjų tarybos nariai.

Lietuvos Respublikos Prezidentės 2015 m. rugpjūčio 25 d. dekretu Nr.1K-422 „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento 2014 m. rugsėjo 19 d. dekreto Nr. 1K-85 „Dėl Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos sudarymo ir jos pirmininko skyrimo pakeitimo“ sudarytos Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos sudėtis 2016 m. buvo keista tris kartus:

► Savo noru atsistatydinęs žurnalistas Šarūnas Černiauskas 2016 m. vasario 3 d. dekretu Nr. 1K-544 Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento 2014 m. rugsėjo 19 d. dekreto Nr. 1K-85 „Dėl Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos sudarymo ir jos pirmininko skyrimo pakeitimo“ buvo pakeistas portalo „Delfi“ apžvalgininku Ramūnu Antanu Bogdanu.

► Ekonomistui Nerijui Mačiuliui pateikus atsistatydinimo pareiškimą Lietuvos Respublikos Prezidentė 2016 m. gegužės 3 d. dekretu Nr. 1K-644 „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento 2014 m. rugsėjo 19 d. dekreto Nr. 1K-85 „Dėl Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos sudarymo ir jos pirmininko skyrimo pakeitimo“ pakeitė Atrankos komisijos sudėtį ir vietoje N. Mačiulio paskyrė Interneto žiniasklaidos asociacijos pirmininkę Aistę Žilinskienę.

► Vilniaus apygardos teismo teisėja, šio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkė Neringa Švedienė, 2016 m. lapkričio 11 d. Visuotiniame teisėjų susirinkime išrinkta Teisėjų tarybos nare, taip pat savo noru pasitraukė iš Atrankos komisijos veiklos. Pagal Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 55¹ straipsnio nuostatas Atrankos komisijos nariais negali būti skiriami Teisėjų tarybos nariai, todėl 2016 m. lapkričio 21 d. dekretu Nr. 1K-795 „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento 2014 m. rugsėjo 19 d. dekreto Nr. 1K-85 „Dėl Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos sudarymo ir jos pirmininko skyrimo pakeitimo“ vėl buvo pakeista Atrankos komisijos sudėtis ir Vilniaus apygardos teismo teisėja, šio teismo Civilinių bylų

skyriaus pirmininkę N. Švedienę pakeitė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas Sigitas Gurevičius.

Susipažinkime su naujaisiais PTAK nariais:

RAMŪNAS ANTANAS BOGDANAS

(gim. 1956 m. Kaune)

Didžiausio naujienų portalo Baltijos šalyse „Delfi“ apžvalgininkas (nuo 2009 m. iki šiol), trejus metus rašė komentarus portalui lrytas.lt; vienerius metus ėjo Lietuvos Respublikos Prezidento patarėjo užsienio politikos klausimais pareigas, dvejus metus buvo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos (Atkuriamojo

Seimo) Pirmininko patarėjas užsienio politikos klausimais.

Mokėsi J.Jablonskio vidurinėje mokykloje, 1976 m. baigė Vilniaus S. Nėries vidurinę mokyklą, 1976 – 1981 m. studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą Vilniaus universitete, 1982 – 1985 m. mokėsi Lietuvos Mokslų akademijos aspirantūroje. Disertacijai baltų mitologijos tema vadovavo garsus indoeuropeistas iš Maskvos prof. Viačeslavas V. Ivanovas. 1990 m. Oslo universitete (Norvegija) baigė užsienio politikos kursą. Nuo 1981 iki 1990 dirbo „Vagos“ leidyklos Raštų ir palikimo redakcijos jaunesnioju redaktoriumi, redaktoriumi, vyresnioju redaktoriumi.

AISTĖ ŽILINSKIENĖ (gim. 1979 m. Vilniuje)

Interneto žiniasklaidos asociacijos pirmininkė (nuo 2009 m. iki šiol), Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Žurnalistikos instituto lektorė, 2015 m. paskirta Visuomenės informavimo etikos komisijos nare; Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo tarybos nare; 2017 m. Prokurorų etikos komisijos nare. 2011 – 2014 m. buvo Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos narė.

Ji 2003 m. Vilniaus universitete baigė magistrantūros studijų žurnalistikos

programą ir įgijo komunikacijos ir informacijos magistro kvalifikacinį laipsnį. A. Žilinskienė yra dirbusi televizijos „Vilsat“ (vėliau „11 kanalas“) žinių laidos „Vilniaus pulsas“ redaktore ir reportere, dienraščio „Lietuvos rytas“ priedo „Sostinė“ reportere, LNK televizijos laidos „Ryto ratas“ reportere, nuo 2000 iki 2013 m. dirbo naujienų portale

„Delfi“ redaktore, vyr. redaktorės pavaduotoja, Komunikacijos vadove, vienus metus dirbo Vytauto Didžiojo universiteto Politikos ir diplomatijos mokslų fakulteto Viešosios komunikacijos katedros lektore. Moka anglų, prancūzų ir rusų kalbas.

SIGITAS GUREVIČIUS

(gim. 1952 m. Lazdijuose)

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas (nuo 1995 m.

sausio mėn.), aštuonerius metus buvo Teisėjų tarybos narys, nuo 2008 m. lapkričio mėn. iki 2010 m. lapkričio mėn. ėjo Teisėjų tarybos pirmininko pavaduotojo pareigas, turi keturiolika metų darbinės patirties Generalinėje prokuratūroje, šešerius metus Vilniaus universitete.

1976 m. baigė Vilniaus universitetą ir įgijo teisininko kvalifikaciją.

II. ATRANKOS KOMISIJOS 2016 METŲ VEIKLA

Atrankos komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos teismų įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais bei teisės aktais, Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos darbo tvarkos aprašu, Respublikos Prezidento patvirtintais Pretendentų į apylinkės teismo teisėjus atrankos kriterijais, Teisėjų tarybos patvirtintais Teisėjų karjeros siekiančių asmenų atrankos nuostatais ir Teisėjų karjeros siekiančių asmenų vertinimo kriterijais. Be šių, komisijos darbą reglamentuojančių teisės aktų Atrankos komisijos nariai, įgyvendindami jiems pavestus įgaliojimus, savo veikloje vadovaujasi kolegialumo, nešališkumo, nepriklausomumo, objektyvumo ir teisėtumo principais.

PTAK vykdo atrankas į laisvas ar atsilaisvinančias apylinkių ir aukštesnės pakopos teismų teisėjų vietas; taip pat teisėjų, siekiančių teismo pirmininko, teismo pirmininko pavaduotojo, skyriaus pirmininkų karjeros tos pačios pakopos teismuose atrankas. Minėtose atrankose dalyvauja teisėjų karjeros siekiantys asmenys, teisėjai, siekiantys karjeros tos pačios pakopos teismuose ar pageidaujantys būti perkeltais į kitą tos pačios pakopos teismą arba į kitos jurisdikcijos tos pačios pakopos teismą.

Nepaisant tris kartus pasikeitusios Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos sudėties, pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus – išlaikytas Atrankos komisijos darbo intensyvumas užtikrinant greitą paskelbtų atrankų įvykdymą: 2016 m. PTAK įvykdė 34 atrankas, posėdžiavo 31 kartą, įvertino 222 pretendentes, paskelbė 34 išvadas, kuriose iš viso tinkamiausiais pretendentes į atitinkamas pareigas įvardijo 125 asmenis, iš kurių pasirinkusi šalies vadovė į atitinkamas pareigas paskyrė 42 asmenis, taip užpildydama 42 iš 49 atrankų vykdymo metu buvusių laisvų teisėjų ir teismų vadovų (pirmininkų ir jų pavaduotojų pareigas) vietų.

Iš 125 PTAK tinkamiausiais pripažintų pretentes Lietuvos Respublikos Prezidentė 2016 m. į atitinkamas pareigas paskyrė 42 asmenis. Iš jų:

- ♦ į atrankų vykdymo metu buvusias 33 laisvas apylinkių teismų teisėjų pareigas PTAK tinkamiausiais pripažino 74 pretendentes, o šalies vadovė į pareigas paskyrė 28 iš kurių 22 davė teisėjo priesaiką, 6 teisėjai perkelti iš tos pačios pakopos teismą į kitą tos pačios pakopos teismą ar kitos jurisdikcijos tos pačios pakopos teismą;

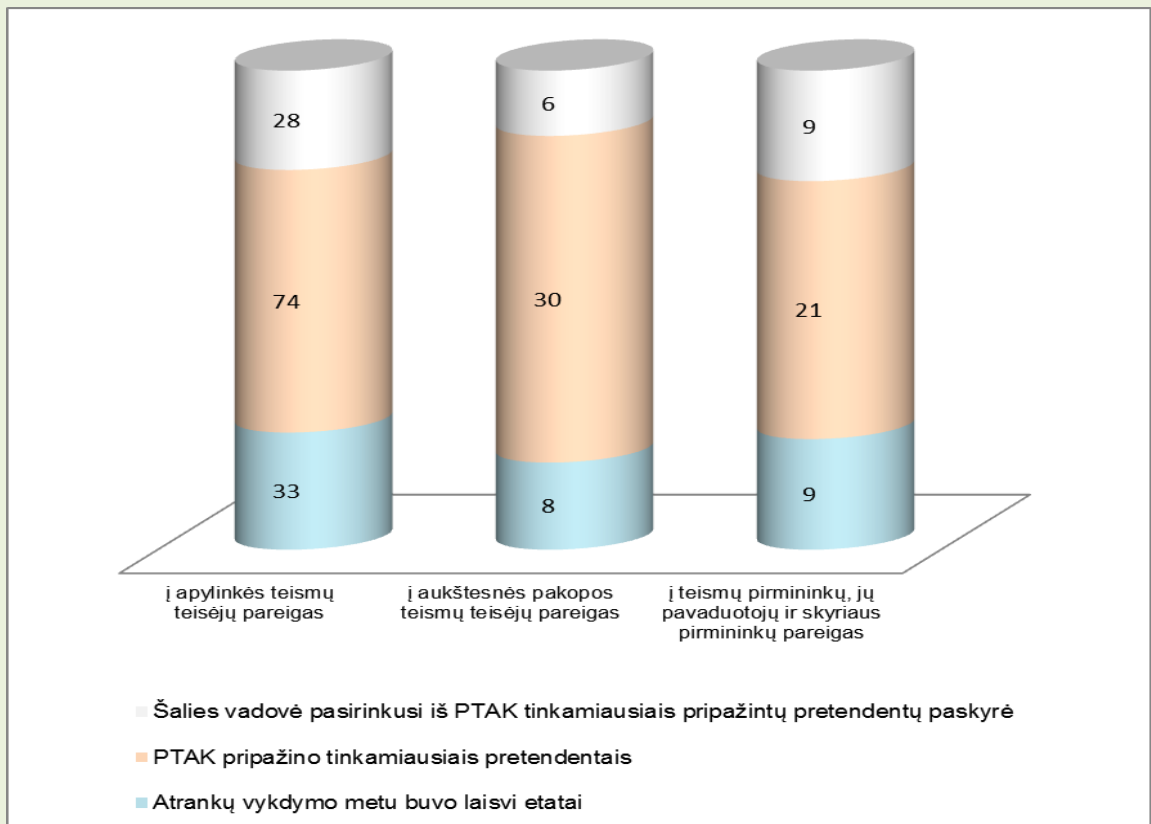
- ♦ į atrankų vykdymo metu buvusias 8 laisvas aukštesnės pakopos teismų teisėjų pareigas PTAK tinkamiausiais pripažino 30 pretentes – šalies vadovė į pareigas paskyrė 5;

- ♦ į atrankų vykdymo metu buvusias 6 laisvas teismų pirmininkų pareigas ir 3 laisvas teismų pirmininkų pavaduotojų pareigas PTAK tinkamiausiais pripažino 21 pretententę –

šalies vadovė paskyrė 6 teismų pirmininkus, iš jų: vieną laikinai eiti teismo pirmininko pareigas, ir 3 teismų pirmininkų pavaduotojus.

Ši statistika pateikta 1 grafike.

1 grafikas

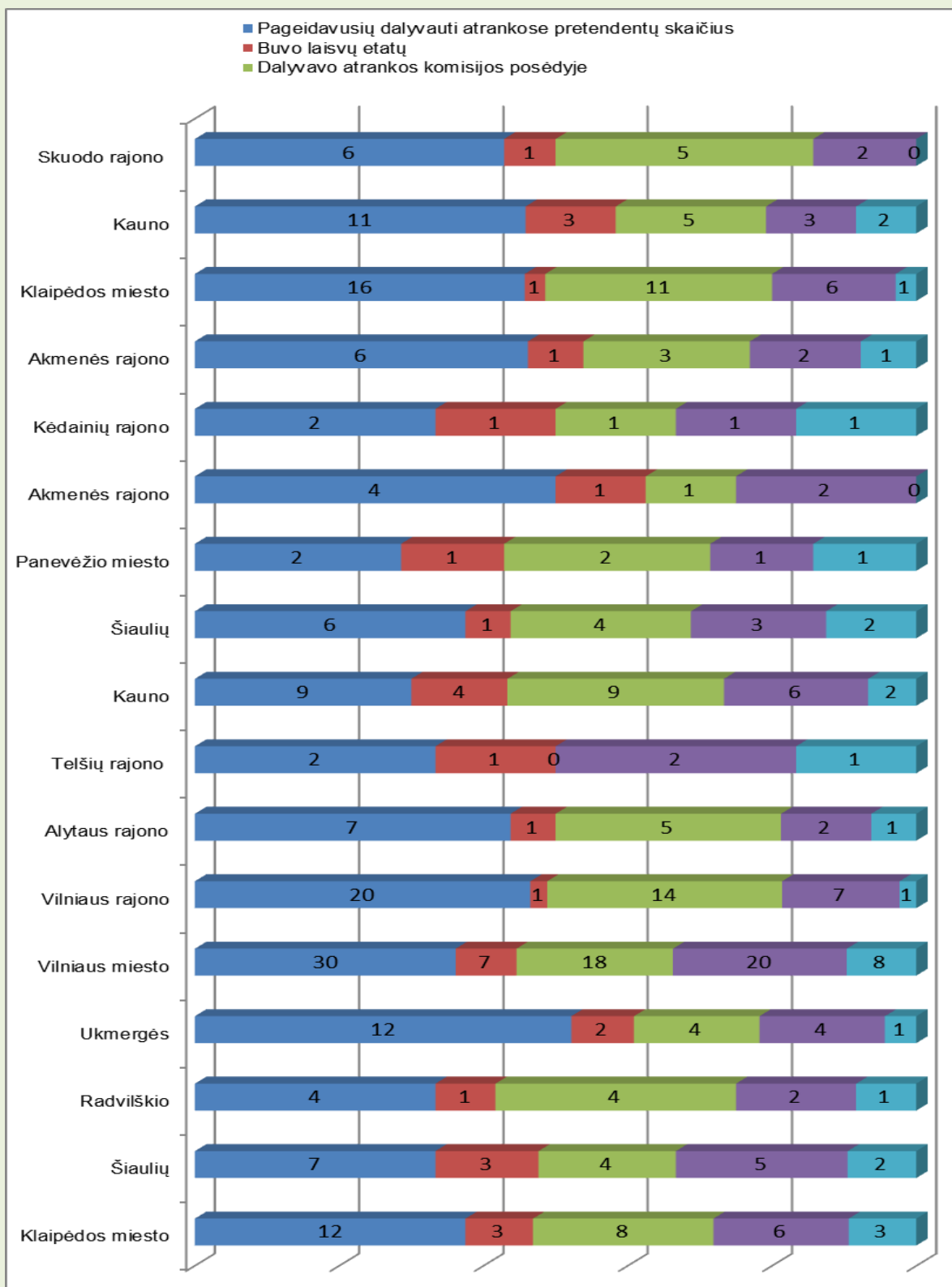
2016 m. PTAK atliktose atrankose į atitinkamų teismų teisėjų pareigas net devyniolika teisėjų buvo pareiškę norą persikelti į kitą tos pačios pakopos teismą ar kitos jurisdikcijos tos pačios pakopos teismą, PTAK iš minėtų skirtingose atrankose dalyvavusių teisėjų, net devynis pripažino tinkamais, o šalies vadovė į kitą tos pačios pakopos teismą ar kitos jurisdikcijos tos pačios pakopos teismą perkėlė šešis teisėjus.

Pretendentų į teisėjus atrankos komisija 2016 m. įvykdė septyniolika atrankų į apylinkės teismų teisėjų pareigas, norą dalyvauti šiose atrankose buvo pareiškę 156 pretendentai, iš jų 98 dalyvavo Atrankos komisijos posėdyje. Pažymėtina, kad atrankos į Klaipėdos miesto apylinkės, Kauno apylinkės ir į Akmenės rajono apylinkės teismų teisėjų pareigas vykdytos du kartus.

Kaip visuomet didžiausi skaičiai pageidavusių tapti teisėjais priklauso atrankoms į Vilniaus miesto ir į Vilniaus rajono apylinkės teismų teisėjų pareigas. Trečiąją vietą dalinasi du kartus vykusios atranka į Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėjo pareigas ir atrankos į Kauno ir Ukmergės rajono apylinkės teismų teisėjų pareigas. Mažiausio susidomėjimo sulaukė atrankos į Kėdainių, į Telšių rajonų ir į Panevėžio miesto apylinkės teismų teisėjų pareigas.

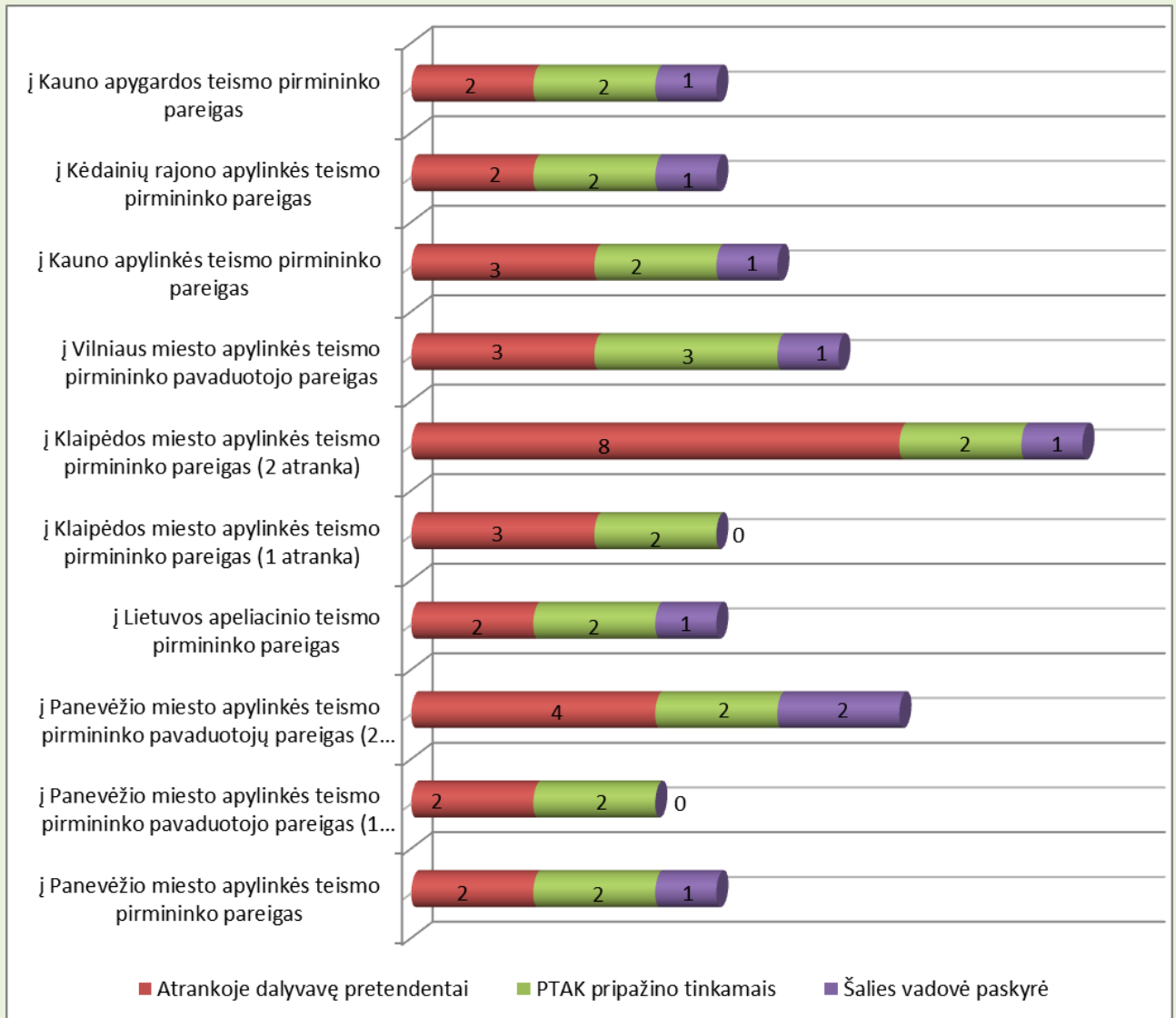
Toliau pateiktame 2 grafike pavaizduoti 2016 m. Atrankos komisijos įvykdytų 17 atrankų į apylinkės teismų teisėjų pareigas statistiniai duomenys: kiek atrankų vykdymo metu buvo laisvų etatų, pretendentų pageidavusių tapti konkretaus teismo teisėju skaičius, tai pat kiek pretendentų PTAK pripažino tinkamiausiais ir kt.

2 grafikas

3 grafike pavaizduoti 2016 m. Atrankos komisijos įvykdytų dešimties atrankų į teismų pirmininkų ir jų pavaduotojų pareigas statistiniai duomenys: dalyvavusių asmenų skaičius, atrankų vykdymo metu buvusios laisvos pareigos, PTAK tinkamais pripažintų pretendentų skaičius ir šalies vadovės sprendimas.

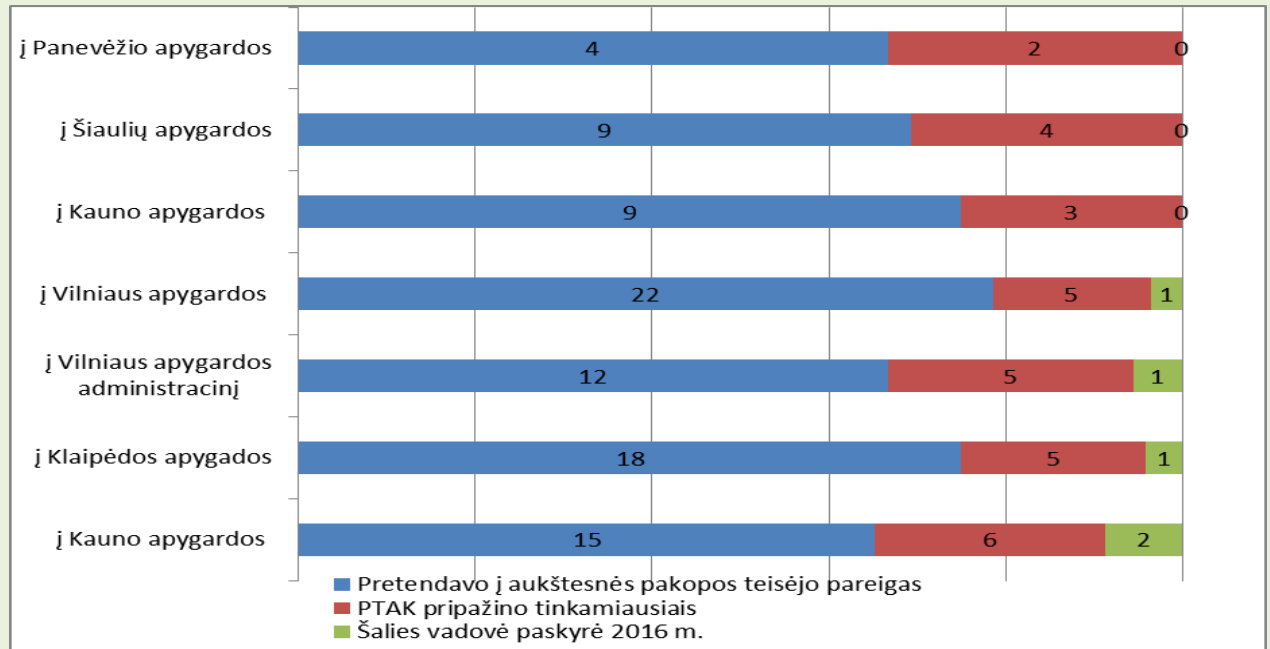
3 grafikas

Pažymėtina, kad atranka į Klaipėdos miesto apylinkės teismo pirmininko pareigas ir atranka į Panevėžio miesto apylinkės teismo pirmininko pavaduotojo pareigas vyko du kartus, nes po pirmos atrankos šalies vadovė nepasirinko nė vieno PTAK tinkamu pripažinto pretendento ir atrankas skelbė iš naujo. Pagal pretendentų skaičių išsiskyrė antrą kartą vykdyta atranka į Klaipėdos miesto apylinkės teismo pirmininko pareigas – norą tapti šio teismo pirmininkais buvo pareiškę aštuoni teisėjai.

2016 m. Atrankos komisija įvykdė septynias atrankas į aukštesnės pakopos teismų teisėjų pareigas, norą tapti aukštesnės pakopos teismų teisėjais buvo pareiškę 89 asmenys, iš kurių didžioji dauguma teisėjų. Toliau pateiktame 4 grafike matyti visų PTAK 2016 m. įvykdytų atrankų į aukštesnės pakopos teismų teisėjų pareigas svarbiausi duomenys.

4 grafikas

Didžiausia konkurencija buvo atrankoje į Vilniaus apygardos Civilinių bylų skyriaus teisėjo pareigas, net 22 asmenys į vieną vietą. Pagal pretendentų gausą antrąją vietą užima atranka į Klaipėdos apygardos teismo teisėjo pareigas.

Pažymėtina, kad du kartus vyko atranka į Kauno apygardos teismo teisėjo pareigas: pirmoje atrankoje, į dvi laisvas vietas dalyvavo penkiolika pretendentų, tinkamais pripažinti šeši, šalies vadovė pasirinko ir paskyrė du, bet vienas, iš į Kauno apygardą paskirtųjų, teisėjų dalyvavo atrankoje į Kauno apylinkės teismo pirmininko pareigas ir laimėjęs atranką buvo paskirtas šio teismo vadovu ir teisėju, o į jo atlaisvintą vietą Kauno apygardos teisme antrą kartą vykdyta atranka.

Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 55¹ straipsnio 10 dalis nustato, kad Atrankos komisijos išvados dėl pretendentų į laisvas arba atsilaisvinsiančias teisėjų vietas Respublikos Prezidento nesaisto. Respublikos Prezidentės ir Atrankos komisijos nuomonės 2016 m. nesutapo tik vieną kartą – šalies vadovė į aukštesnės pakopos teismo teisėjo pareigas, paskyrė pretendentę, kurios kaip tinkamiausios nebuvo įvardijusi Atrankos komisija išvadoje dėl tinkamiausių pretendentų į Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjo pareigas,

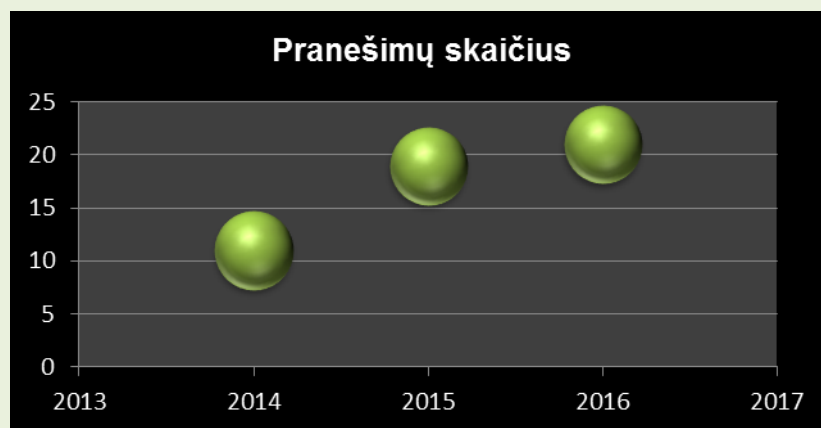
bet atrankose į apylinkės teismų teisėjų pareigas ji buvo įvardyta tarp tinkamiausių ne vieną kartą.

Tad šalies vadovei pasirinkus pačius tinkamiausius asmenis 2016 m. buvo užpildytos 43 laisvos teisėjų ir teismų vadovų (apimant pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų pareigas) vietos, o dėl 5 pretendentų, kurie Atrankos komisijos pripažinti tarp tinkamiausių iš 2016 m. pabaigoje įvykdytose atrankose šalies vadovė paprašė Teisėjų tarybos pritarimo. Teisėjų tarybai pritarus į pareigas 2017 m. šalies vadovė paskyrė tris teisėjus karjeristus, kurie apygardų teismų teisėjų pareigas pradės eiti 2017 m. Teisėjų taryba taip pat pritarė ir likusių dviejų pretendenčių skyrimui į apylinkės teismų teisėjų pareigas, kurios teisėjo priesaiką davė 2017 m. kovo 6 d.

III. PTAK VEIKLOS 2014 – 2016 Palyginimas

Nepaisant tris kartus pasikeitusios Atrankos komisijos sudėties, PTAK 2016 m. įgyvendino šiuos užsibrėžtus tikslus: išlaikė Atrankos komisijos darbo intensyvumą, užtikrino greitą paskelbtų atrankų įvykdymą, intensyviai viešino PTAK darbą – rengė pranešimus apie įvykdytas atrankas. Nacionalinės teismų administracijos tinklalapyje 2016 m. paskelbtas 21 Atrankos komisijos pranešimas spaudai, 2015 m. tokių pranešimų buvo 19, 2014 m. – 11.

5 grafikas

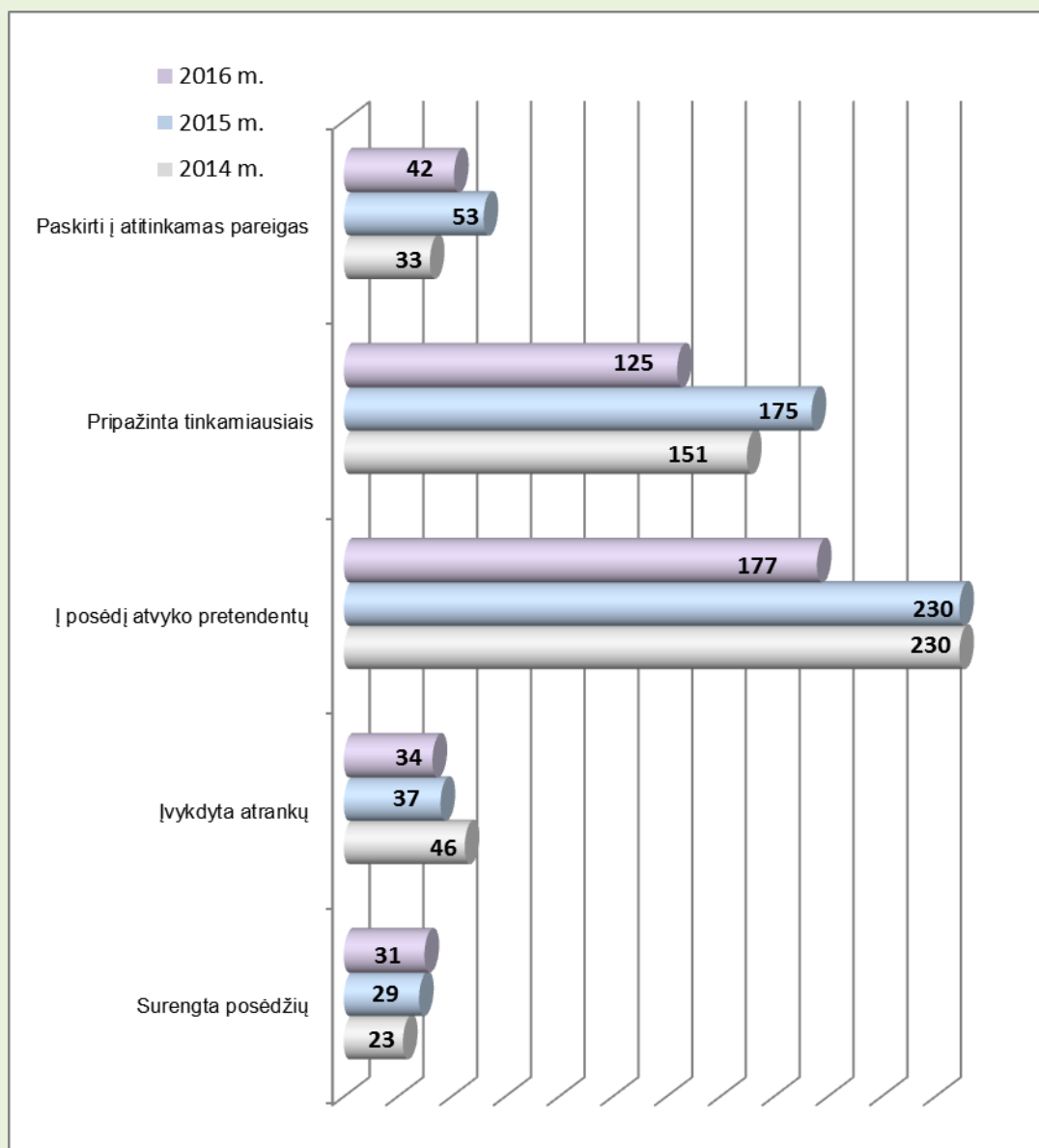

PTAK siekdama spartinti atrankų procesą ir efektyviai naudoti laiką 2015 m. pabaigoje suformavo naują praktiką, kurios sėkmingai laikėsi 2016 m. Atrankos komisija kviečiamiems pokalbio asmenims, pretenduojantiems į konkretaus teismo teisėjo pareigas, o ypač tiems pretendentams, kurie yra pareiškę pageidavimą tapti ne vieno, o keleto ar keliolikos teismų teisėjais, rekomenduoja atvykti pokalbio su Atrankos komisijos nariais tik vieną kartą per šešis mėnesius nuo jų paskutinio pokalbio ir įvertinimo Atrankos komisijos posėdyje.

Šios praktikos taikymas tiesiogiai atsispindi lyginant trejų metų statistiką: palyginus 2016 m. duomenis su 2015 ir 2014 m. duomenimis akivaizdžiai matyti, kad ženkliai sumažėjo į posėdžius atvykstančių pretendentų skaičius: 2014 ir 2015 m. į posėdį atvyko ir buvo įvertinti 230 asmenų, o 2016 m. įvertinti 222 pretendentai iš kurių 177 atvyko į posėdžius, o 45 įvertinti jiems nedalyvaujant.

PTAK veikla 2014 – 2016 m. pagal svarbiausius rodiklius pavaizduota 6 grafike.

6 grafikas

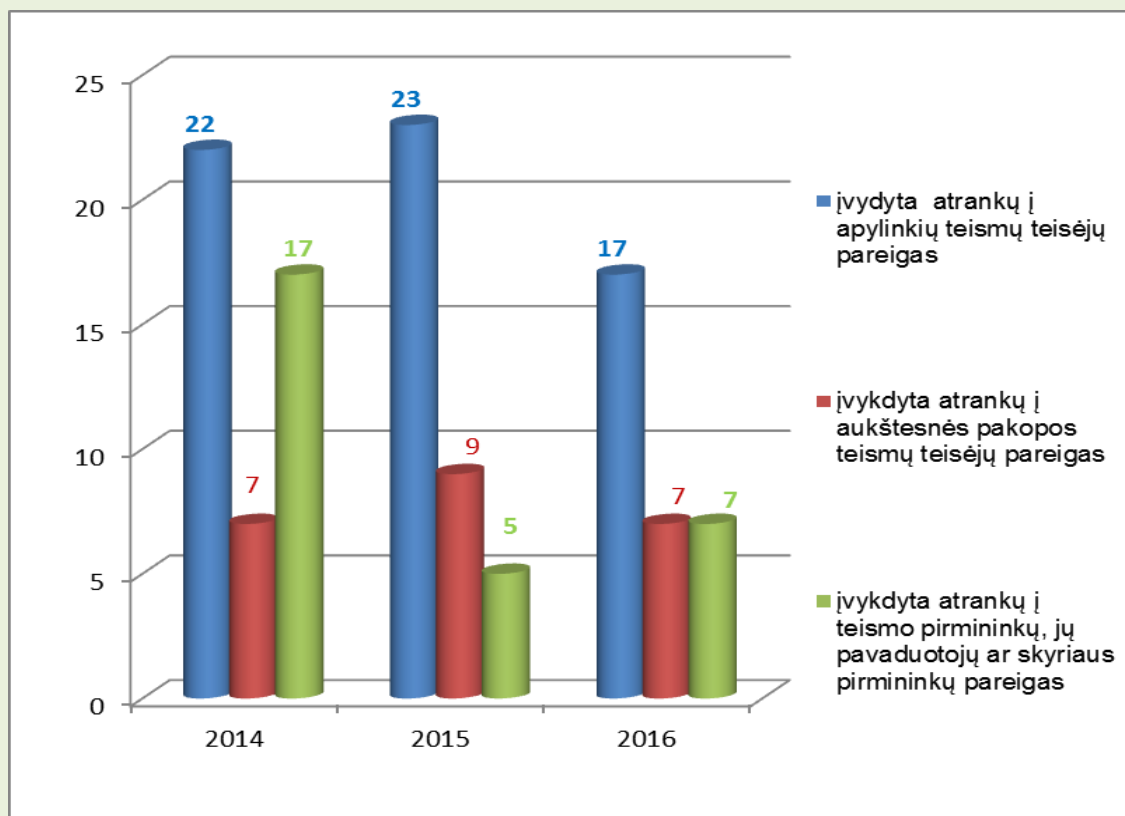

Taip pat matyti atliekamų atrankų (2016 m. – 34, 2015 m. – 37, o 2014 m. – 46) ir PTAK iš viso tinkamiausiais pretendентаis į atitinkamas pareigas įvardijamų asmenų skaičiaus mažėjimas (2013 m. – 180, 2014 m. – 151, 2015 m. – 175, 2016 m. – 125), nors PTAK posėdžių skaičius didėja (2014 m. – 23, 2015 m. – 29, 2016 m. – 31).

Didesnį PTAK posėdžių skaičių lemia ilgesnė Atrankos komisijos ir pretendentų pokalbių trukmė, siekiant išsamiai įvertinti visus turimus duomenis apie pretendentą ir išrinkti teisėjo vardo ir pareigų vertus pretendentes, taip pat nauja praktika. – po pokalbio su pretendentu Komisija skiria nuo 5 iki 10 min. diskusijoms apie pretendentą. Taip pat Atrankos komisija prieš pradėdama pokalbius su pretendentes į konkretų teismą, siekdama geriau susipažinti su teismo situacija ir poreikiais, pirmiausia išklausedavo teismo vadovo nuomonę, tiek tiesioginio pokalbio metu, tiek susisiekusi telefonu. Toks abipusio ryšio užmezgimas, teismų poreikio išklausedymas ir supratimas, padeda išlaikyti glaudų bendradarbiavimą su teismų, į kuriuos vykdomos atrankos, vadovybe ir kolektyvais, padeda visapusiškai suvokti situaciją.

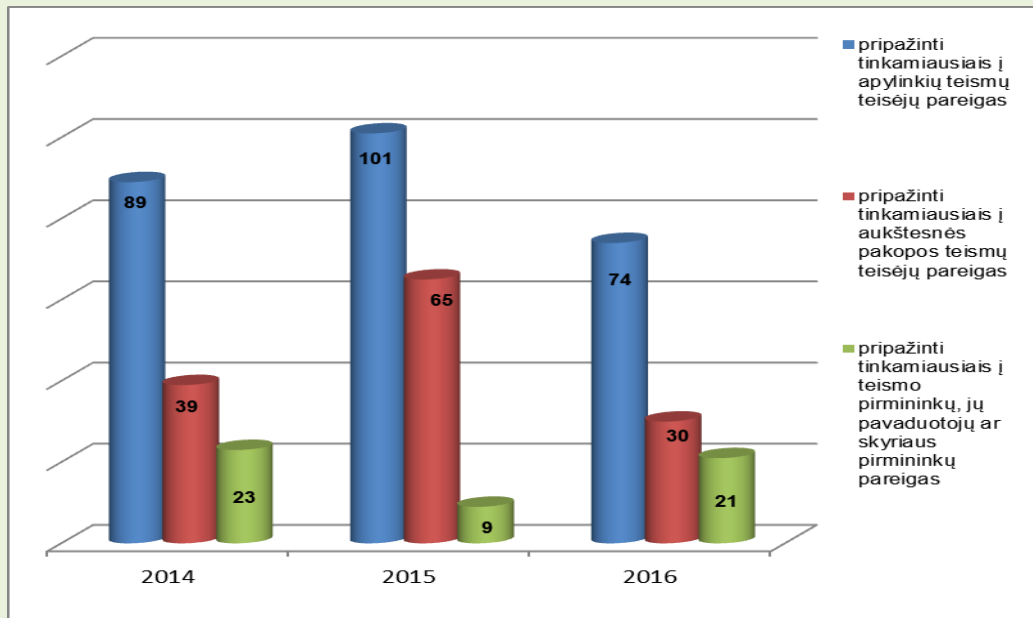
Pagal atrankų pobūdį palyginus PTAK veiklos duomenis, kaip matyti iš 7 grafiko, daugiausia įvykdoma atrankų į apylinkės teismų teisėjų pareigas, stabilus įvykdomų atrankų į aukštesnės pakopos teismų teisėjų pareigas skaičius ir labiausia kintantis yra atrankų į vadovaujančias pareigas teismuose skaičius. Tai sietina su įgyvendinama teismų reforma, kuria siekiama sustambinti Lietuvos teismus ir 2018 m. vietoj šiuo metu veikiančių keturiasdešimt devynių apylinkių teismų liks tik dvylika .

7 grafikas

Palyginus PTAK tinkamiausias į atitinkamas pareigas pripažintų pretendentų skaičiaus trejų metų dinamiką, kaip matyti 8 grafike, akivaizdu, kad išlieka gana dideli tinkamiausiais pripažintų pretendentų į apylinkių teismų teisėjų pareigas rodikliai.

8 grafikas

Šalies vadovė pasirinko pačius tinkamiausius ir į atitinkamas pareigas 2016 m. paskyrė 43 asmenis, atitinkamai tinkamiausiais pretendентаis į apylinkės teismo teisėjus paskirti 28 asmenys (2015 m. – 31, 2014 m. – 16, 2013 m. – 25), į aukštesnės pakopos teismo teisėjo pareigas – 6 (2013 m. – 20, 2014 m. – 10, 2015 m. – 19), o į vadovaujamas pareigas – 9 (2013 m. – 12, 2014 m. – 7, 2015 m. – 3.).

9 grafikas

